

Sygn. akt II C 313/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Barbara Migas

Protokolant: Ewa Kotyczka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 marca 2017 roku w R.

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R.

o uchylenie uchwały

1. uchyla uchwałę Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. z dnia 20 października 2015 roku nr 1/11/2015,
2. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w G. Ośrodka (...) w R.) kwotę 200 złotych (dwieście) tytułem należnej opłaty sądowej.

Sygn. akt II C 313/16

UZASADNIENIE

Powód J. M. pozwem z dnia 3 lutego 2016 r. wniósł o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej nr (...) / (...) z dnia 20 października 2015 r. wydanej w przedmiocie wykreślenia go z listy członków Spółdzielni.

W uzasadnieniu podniósł, iż nie został prawidłowo powiadomiony o terminie posiedzenia Rady Nadzorczej w kwestii jego wykreślenia z listy członków jak również o treści przedmiotowej uchwały (...) Spółdzielni Mieszkaniowej bowiem o powyższych faktach dowiedział się w jedynie w toku nieoficjalnej rozmowy, w związku z czym pozwana uniemożliwiła mu udzielenie wyjaśnień w sprawie. Wskazał, iż ze względu na zły stan zdrowia wymagający poddania się trzem operacjom w latach 2013-2015 przebywał przez dłuższy czas w szpitalu, leczył się oraz odbywał rekonwalescencję po przebytych operacjach, które stanowiły znaczne obciążenie dla jego organizmu. Ze względu na długotrwały pobyt w szpitalu nie miał możliwości odbioru korespondencji ze strony Spółdzielni, o czym uprzednio pozwaną zawiadomił. Ponadto, oficjalne powiadomienie w kwestii wykreślenia oraz kopię przedmiotowej uchwały otrzymał dopiero w dniu 22 kwietnia 2016 r. Zdaniem powoda stan jego zadłużenia względem Spółdzielni nie uzasadniał wykreślenia go z listy członków.

W ocenie powoda uchwała ta jest dla niego krzywdząca gdyż członkowie Rady Nadzorczej wydając przedmiotową uchwałę nie kierowali się faktami lecz osobistymi motywami dążąc do pozbycia się powoda z listy członków (...) w związku ze zgłoszeniem przez niego zarządu Rady Nadzorczej do prokuratury za działanie na szkodę Spółdzielni. Ponadto powód uważa, iż członkowie Spółdzielni wykorzystali jego trudną sytuację życiową jaką był zły stan zdrowia wymagający leczenia operacyjnego i związany z tym pobyt w szpitalu wysyłając korespondencję na jego adres domowy,

pod którym z przyczyn od niego niezależnych w okresie postępowania prowadzonego przez Spółdzielnię w jego sprawie nie przebywał.

Pozwana (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podniosła, iż powód w żaden sposób nie udowodnił, że w okresie postępowania wewnątrzspółdzielczego przebywał poza miejscem swojego zamieszkania i to z przyczyn od niego niezależnych. Powód nie wykazał również, iż o fakcie swojego pobytu w szpitalu poinformował któregokolwiek z członków Spółdzielni, zaś istniejąca dokumentacja w postaci stenogramu z posiedzenia Rady Nadzorczej faktu tego nie potwierdza. Stąd, w ocenie pozwanej, powód został prawidłowo powiadomiony o terminie posiedzenia Rady Nadzorczej oraz o jego wykreśleniu z listy członków Spółdzielni i nie odniósł się do tej kwestii w terminie, pomimo pouczenia, a zatem wszelkie jego pisma wnoszone w późniejszym terminie nie zasługiwały na uwzględnienie. Dlatego też pozew wniesiony przez powoda jest również spóźniony, bowiem w sprawie nie zachodzą przesłanki art. 42 § 8 w zw. z art. 24 § 6 pkt 2 Prawa Spółdzielczego. Pozwana wskazała również, iż tak w przypadku zawiadomienia o terminie posiedzenia Rady jak i doręczenia samej uchwały z pouczeniem nie ma zastosowania regulacja art. 139 kpc, którą stosuje się jedynie do pism sądowych, a regulacja art. 61 kc, względnie 65¹ kpc w zw. z art. 61 kpc. Zdaniem pozwanej wykreślenie powoda z listy członków spółdzielni było zasadne w świetle § 11 ust. 2 pkt. 8 Statutu (...), zgodnie z którym przyczyną wykreślenia może być niewywiązywanie się członka spółdzielni ze zobowiązań finansowych wobec spółdzielni, a w szczególności zaleganie z opłatami za używanie lokali do niego należących lub z pokrywaniem zobowiązań spółdzielni z innych tytułów, jeśli z uwagi na ustaloną sytuację rodzinną i majątkową nie można przypisać mu winy. W ocenie pozwanej w kontekście powyższego zapisu bez znaczenia pozostaje argumentacja powoda co do jego przebywania w szpitalu, o czym nikogo z członków RN prawidłowo nie poinformował. Ponadto pozwana wskazała, iż bezpodstawnym jest zarzut powoda zgodnie z którym wykreślenie go z listy członków ma stanowić formę szykany względem jego osoby, bowiem zaistniała na jego koncie zaległość przekroczyła kwotę 10-miesięcznej należności czynszowej (nie wliczając odsetek), zaś wysokość zaległości należy odnosić do ilości nieuiszczonych miesięcznych opłat, a nie wartości mieszkania. Pozwana podniosła, iż podjęcie przedmiotowej uchwały przebiegło zgodnie z zapisami § 12 ust. 1-4 Statutu (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. M. jest członkiem (...) Spółdzielni Mieszkaniowej od 1978 roku, posiada spółdzielcze własnościowe prawo do mieszkania przy ul. (...) w R.. J. M. mieszka sam, otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości 1.200 zł netto miesięcznie, posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności czyniącym go niezdolnym do pracy.

Dowód: oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania (k. 14); orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (k. 15).

Rada Nadzorcza pismem z dnia 17 września 2015 r. powiadomiła powoda o jego zadłużeniu względem Spółdzielni z tytułu czynszu w kwocie 4.707,55 zł wraz z odsetkami w kwocie 285,08 zł oraz o planowanym na dzień 20 października 2015 r. posiedzeniu plenarnym Rady Nadzorczej (...), na którym rozpatrzony zostanie wniosek o wykreślenie powoda z rejestru członków (...) z ww. przyczyny celem umożliwienia powodowi złożenia wyjaśnień w sprawie. Pisma tego powód nie odebrał mimo dwukrotnego awizowania przesyłki.

Powód w związku ze złym stanem zdrowia w okresach od 15 września 2015 r. do 23 września 2015 r., od 2 października 2015 r. do 8 października 2015 r. oraz od 3 listopada 2015 r. do 16 listopada 2015 r. (a więc również w czasie nadawania ww. korespondencji) przebywał w Wojewódzkim Szpitalu (...) w R.. Powód nie miał możliwości odebrania korespondencji pozwanej, bowiem w tym okresie albo przebywał na oddziale szpitala albo tymczasowo przebywał u córki, bowiem ze względu na przebyte leczenie wymagał odpoczynku i pomocy osoby trzeciej.

Dowód: list polecony nadany w dniu 21 września 2015 r. z adnotacją „nie zastano – 23 września 2015 r.” (k. 31), dokumentacja medyczna powoda (k. 84-90), zeznania powoda – protokół rozprawy z dnia 30 marca 2017 r. (k. 133).

W dniu 20 października 2015 r. miało miejsce posiedzenie Rady Nadzorczej Spółdzielni podczas której planowano podjąć uchwałę odnośnie wykreślenia powoda z listy członków Spółdzielni. Ze względu na odbywane leczenie szpitalne powód nie był obecny na zebraniu. Przewodniczący K. Z. poinformował obecnych na spotkaniu o problemach zdrowotnych powoda i jego pobycie w szpitalu. Tym nie mniej, na skutek ponagień części członków Rady uchwałę przegłosowano większością głosów (8 osób za, brak głosów przeciwnych, 6 osób wstrzymało się). Pozwana w uzasadnieniu uchwały wskazała, że powód „zalega z opłatami za mieszkanie przy ul. (...) i jest winien Spółdzielni 4.707,55 zł oraz 285,08 zł tytułem odsetek”. Wydając przedmiotową uchwałę nr 1/11/2015 wykreślającą J. M. z listy członków Spółdzielni pozwana działała na mocy § 30 ust. 1 pkt. 24 Statutu (...) zgodnie z którym „do zakresu działań Rady Nadzorczej należy podejmowanie uchwał w sprawie pozbawienia członkostwa przez wykluczenie lub wykreślenie z rejestru członków Spółdzielni”. Pozwana powołała się jednocześnie na § 11 ust. 2 pkt. 8 Statutu (...), zgodnie z którym „przyczyną wykreślenia może być niewywiązywanie się członka spółdzielni ze zobowiązań finansowych wobec spółdzielni, a w szczególności zaleganie z opłatami za używanie lokali do niego należących lub z pokrywaniem zobowiązań spółdzielni z innych tytułów, jeśli z uwagi na ustaloną sytuację rodzinną i majątkową nie można przypisać mu winy”.

Dowód: treść uchwały Rady Nadzorczej (...) nr 1/11/2015 z dnia 20 października 2015 r. (k. 29, 110), stenogram z nagrania posiedzenia Rady Nadzorczej (...) z dnia 20 października 2015 r. (k. 123), zeznania świadka M. M. i K. Z. (k. 94-95).

Celem powiadomienia powoda o podjęciu uchwały oraz pouczenia o możliwości, sposobie i terminie wniesienia odwołania od przedmiotowej uchwały Spółdzielnia wystosowała pismo z dnia 26 października 2015 r. Pomimo dwukrotnego awizowania powód nie odebrał powyższego pisma z przyczyn opisanych powyżej. W tym okresie pozostawał w szpitalu lub u córki, która zajmowała się nim i pomagała mu w codziennym funkcjonowaniu. Jeżeli nawet okresowo znajdował się w swoim mieszkaniu to ze względu na znaczne osłabienie i ograniczoną możliwość samodzielnego funkcjonowania nie był on w stanie podjąć korespondencji nadesłanej przez pozwaną.

Dowód: list polecony nadany w dniu 28 października 2015 r. z adnotacją „nie zastano – 30 października 2015 r.” (k. 34, 35), zeznania powoda – protokół rozprawy z dnia 30 marca 2017 r. (k. 133).

Pismem z dnia 12 listopada 2015 r. powód zwrócił się do Spółdzielni informując, iż w toku nieoficjalnej rozmowy dowiedział się o fakcie wydania przedmiotowej uchwały wykreślającej go z listy członków Spółdzielni jednak nie otrzymał od pozwanej żadnej formalnej informacji w tym względzie. Wskazał, iż uznaje swój dług względem (...), jednakże kwestionuje sposób wydania uchwały uniemożliwiający mu udzielenie wyjaśnień w przedmiotowej kwestii na skutek braku właściwego zawiadomienia.

W odpowiedzi na powyższe pismo Rada Nadzorcza Spółdzielni poinformowała, iż zapoznała się z dokumentami związanymi z wezwaniem na posiedzenie i podjęciem uchwały o wykreśleniu powoda z członkostwa w (...) oraz że nie odnalazła w tym zakresie żadnych nieprawidłowości, bowiem postępowanie toczyło się w zgodzie z zapisami § 12 ust. 1-4 Statutu (...). Pozwana, uwzględniając sytuację zdrowotną powoda, zasugerowała mu odwołanie się od powyższej decyzji. Jak wynika z zeznań powoda niniejsze pismo nie zostało mu doręczone. Pozwana nie przedstawiła dokumentu potwierdzającego odbiór pisma przez powoda.

Dowód: pismo powoda z dnia 12 listopada 2015 r. (k. 36), pismo pozwanej z dnia 16 grudnia 2015 r. (k. 37), protokół rozprawy z dnia 13 grudnia 2016 r.

J. M. wykazywał już wcześniej zadłużenie względem Spółdzielni z tytułu czynszu. Spółdzielnia umożliwiła wówczas powodowi spłatę odsetek w ratach wraz z bieżącym czynszem, zaś powód spłacił ją w terminie. Na chwilę podejmowania przedmiotowej uchwały zaległość powoda będąca powodem podjęcia względem niego postępowania wewnątrzspółdzielczego wynosiła 6.983 zł, co wynika z dokumentacji dostarczonej przez pozwaną.

Dowód: pismo kierownika ds. windykacji – informacja o zaległościach powoda względem pozwanej (k. 50), protokół rozprawy z dnia 30 marca 2017 r.

Dopiero dnia 22 kwietnia 2016 r. powód otrzymał korespondencję ze Spółdzielni informującą go o podjętej podczas posiedzenia Rady Nadzorczej w dniu 20 października 2015 r. uchwale wykreślającej go z listy członków Spółdzielni. W związku z tym dnia 26 kwietnia 2016 r., a więc już w toku postępowania przed Sądem, powód wystąpił do Walnego Zgromadzenia Spółdzielni z odwołaniem od przedmiotowej uchwały zarzucając niezgodność jej podjęcia ze Statutem (...) polegającą na braku prawidłowego poinformowania go we właściwym terminie o posiedzeniu Rady Nadzorczej dotyczącym podjęcia uchwały wykreślającej z rejestru członków Spółdzielni.

Dowód: protokół rozprawy z dnia 13 grudnia 2016 r., protokół rozprawy z dnia 31 stycznia 2017 r.

Przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 kpc. Podejmując rozstrzygnięcie Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, którym dał wiarę w całości, albowiem zgodność ich treści z rzeczywistym stanem faktycznym nie została przez strony zakwestionowana w toku procesu. Ponadto Sąd przypisał walor wiarygodności zeznaniom złożonym przez świadków, które stanowiły uzupełnienie treści przedstawionych w przedłożonych przez strony dokumentach. Osoby te złożyły zeznania, które są logiczne, spójne i konsekwentne oraz w przeważającej mierze zgodne ze sobą.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda popartym również zeznaniami świadków K. Z. oraz M. M. odnośnie kwestii poinformowania członków Rady Nadzorczej (...) przez K. Z. o chorobie powoda oraz jego pobycie w szpitalu. Powód wskazał, iż w roku 2015 podczas jego pobytu w szpitalu odwiedził go K. Z. (przewodniczący Rady Nadzorczej (...)), który wiedział o problemach zdrowotnych powoda i poinformował o tym fakcie pozostałych członków Rady. Taka wersja wydarzeń znalazła potwierdzenie również w zeznaniach świadka M. M. (członka komisji rewizyjnej Rady Nadzorczej (...)), który potwierdził również fakt istnienia wzajemnych animozji pomiędzy powodem a niektórymi członkami Rady. Świadek poinformował, iż przyjętą i przestrzeganą praktyką w sytuacji istnienia przesłanek do wykreślenia któregoś z członków Spółdzielni było wezwanie członka celem udzielenia wyjaśnień. Świadek K. Z. (przewodniczący Rady) zeznając przed Sądem również potwierdził fakt odwiedzenia w szpitalu powoda oraz podania informacji o jego pobycie w szpitalu członkom Rady Nadzorczej (...).

Świadek E. M., członek Rady Nadzorczej (...) odpowiedzialny za protokołowanie i nagrywanie przebiegu posiedzeń Rady wskazała, iż w trakcie posiedzenia Rady w dniu 20 października 2015 r. świadkowie K. Z. ani M. M. nie poinformowali pozostałych członków o chorobie powoda oraz jego pobycie w szpitalu, przystępując do głosowania w przedmiotowej kwestii członkowie nie posiadali wiedzy na ten temat. Sąd uznał, iż miała miejsce sytuacja, w której podano członkom Rady informację odnośnie sytuacji powoda, jednak nie wszyscy tę informację usłyszeli. Biorąc pod uwagę sposób przebiegu posiedzeń w trakcie których odbywają się rozmowy, zarządza się przerwy itp. sytuacja taka jest wysoce prawdopodobna, zaś przyjęciu takiej okoliczności nie przeczy jednoznacznie sam fakt, iż podanie informacji nie zostało zanotowane w stenogramie czy też zauważone przez niektórych członków Rady.

Zbieżność oraz wzajemna spójność zeznań powoda i świadków w tej kwestii, jak również całość zebranego w sprawie materiału dowodowego pozwala przypisać ich zeznaniom walor wiarygodności.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Działalność spółdzielni mieszkaniowych regulowana jest ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 roku (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1222 ze zmianami). Zgodnie z art. 1 ust. 7 tejże ustawy w zakresie nieuregulowanym w ustawie do spółdzielni mieszkaniowej stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21, ze zmianami). Uchylenie uchwał organów spółdzielni nie zostało uregulowane w ustawie o spółdzielniach mieszkaniowych, dlatego też znajdują tutaj zastosowanie przepisy ustawy -

Prawo spółdzielcze. Ustawa ta w art. 198 przewiduje powództwo o uchylenie uchwały rady nadzorczej spółdzielni. Zgodnie bowiem z § 2 przytoczonego wyżej przepisu członek może dochodzić w drodze sądowej uchylenia uchwały rady spółdzielni o wykluczeniu lub wykreśleniu bez wyczerpania postępowania wewnątrz spółdzielczego. W takim wypadku zaskarżeniu przez członka podlega uchwała rady spółdzielni a termin do wniesienia powództwa o uchylenie tej uchwały wynosi sześć tygodni i liczy się od dnia doręczenia członkowi zawiadomienia o wykluczeniu albo wykreśleniu wraz z uzasadnieniem. Proces o uchylenie uchwały rady nadzorczej w przedmiocie wykluczenia lub wykreślenia członka, jest więc środkiem obrony, który został przewidziany przez ustawodawcę, jako alternatywa dla zaskarżania uchwały walnego zgromadzenia zapadłego wskutek odwołania od uchwały rady nadzorczej, w postępowaniu wewnątrz spółdzielczym. Skarżący żądający chylenia uchwały rady nadzorczej może podnieść te same zarzuty co w powództwie o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia, które zostały określone w art. 42 § 3 Prawa spółdzielczego. Zgodnie z tym przepisem zaskarżona do sądu może być uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka.

Podzielić należy stanowisko strony pozwanej która wskazała, iż odnośnie do kwestii doręczenia pism Spółdzielni, a zwłaszcza pisma zawiadamiającego powoda o planowanym posiedzeniu Rady Nadzorczej dotyczącym jego wykreślenia z listy członków (...), jak i doręczenia przedmiotowej uchwały z dnia 20 października nie znajdzie zastosowania art. 139 kpc, który to stosuje się jedynie do doręczania pism sądowych, a art. 61 kc. Zgodnie z treścią ww. przepisu oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Rozważając okoliczności niniejszej sprawy w kontekście powyższej regulacji uznać należy, iż ze względu na szczególną sytuację jaką był długotrwały pobyt powoda w szpitalu oraz poddanie się przez powoda operacjom ratującym życie i rekonwalescencji nie miał on możliwości zapoznania się z treścią korespondencji przesyłanej przez pozwaną. Całość zebranego materiału dowodowego wskazuje, iż w okresie prowadzonego przez pozwaną postępowania wewnątrzspółdzielczego w przedmiocie wykreślenia powoda z listy członków Spółdzielni przebywał on w szpitalu, w tym również na oddziale chirurgicznym, gdzie poddany był trzem operacjom jelita grubego oraz przepukliny, zaś tymczasowo przebywał również w mieszkaniu swojej córki, która zajmowała się nim w okresie rekonwalescencji. Nawet jeśli okresowo powód przebywał w domu, to ze względu na znaczne obciążenie jego organizmu wskutek przebytych operacji oraz wynikającej z tego ograniczonej możliwości samodzielnego funkcjonowania nie był on w stanie podjąć korespondencji wysyłanej przez pozwaną, a dotyczącej kwestii tak istotnej jak wykreślenie powoda z listy członków Spółdzielni. Powyższy fakt potwierdza szczegółowa dokumentacja medyczna przedłożona przez powoda, jak również złożone w sprawie zeznania, a także zasady doświadczenia życiowego. Nie można bowiem wymagać od człowieka schorowanego, odbywającego trudne leczenie operacyjne, w dodatku mieszkającego samotnie aby w trakcie tak szczególnej sytuacji życiowej podejmował korespondencję dochodzącą na jego adres domowy.

Zgodnie z treścią art. 24 § 4 ustawy Prawo Spółdzielcze wykluczenia albo wykreślenia może dokonać, stosownie do postanowień statutu, rada nadzorcza albo walne zgromadzenie spółdzielni, zaś organ ten ma obowiązek wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka spółdzielni. Z kolei jak stanowi § 5 tego przepisu organ, który podjął uchwałę w sprawie wykreślenia albo wykluczenia, ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały (...). Takie same zasady wynikają również z § 11 Statutu (...). Przenosząc powyższe na realia niniejszej sprawy uznać należy, iż na skutek braku prawidłowego doręczenia korespondencji informującej powoda o terminie posiedzenia Rady Nadzorczej w przedmiocie jego wykreślenia, a następnie również treści podjętej uchwały, doszło do naruszenia jego prawa do udzielenia wyjaśnień w przedmiotowej kwestii. Tym samym uchwała nr 1/11/2015 została wydana z naruszeniem przepisów prawa. Powód otrzymał bowiem formalne powiadomienie o powyższych kwestiach dopiero w kwietniu 2016 r. Sam fakt, iż posiadał wcześniej wiedzę na temat wydania niekorzystnej dla niego uchwały pozostaje bez znaczenia, bowiem przepisy prawa jednoznacznie wymagają zawiadomienia członka spółdzielni na piśmie, co w świetle art. 61 kc w niniejszej sprawie nie miało miejsca. W związku z powyższym nie może być zatem mowy o naruszeniu przez powoda art. 42 § 6 Prawa Spółdzielczego, skoro bowiem został on formalnie powiadomiony dopiero w dniu 22 kwietnia 2016 r. to zarzut pozwanej dotyczący przekroczenia 6-tygodniowego terminu do wystąpienia z pozwem nie znajduje uzasadnienia.

Z powyższych względów Sąd uznał, iż przedmiotowa uchwała została wydana z naruszeniem wyżej wskazanych przepisów Prawa Spółdzielczego oraz wewnętrznych regulacji (...) Spółdzielni Mieszkaniowej i na mocy art. 198 § 2 w zw. z art. 24 § 4 ustawy Prawo Spółdzielcze ją uchylił.

Na podstawie art. 98 k.p.c. od pozwanej jako od strony przegrywającej sprawę zasądzono na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200 zł tytułem należnej opłaty sądowej.